

Trojgeneračný dialóg
A dialogue across
three generations

**Quirin Sr.
Petr & Quirin Jr.
Eliška**

GALÉRIA UMELCOV SPIŠA

Premiérový tvorivý dialóg v maľbe, soche a grafike troch generácií moravskej rodiny Jedličkovcov: otca Quirina sr., jeho synov – dvojčiat Petra & Quirina jr. a vnučky Elišky. Od expresívneho stvárnenia postavy, cez abstraktné vyjadrenie nálad, tvarovú nadsádzku až po citlivé zachytenie krehkosti a efemérnosti. Výstava je uvedená v rámci dramaturgického cyklu *Profily*.

Stretnutie troch generácií

Rodina Jedličkovcov stavia svoj umelecký postoj na generačnom odovzdávaní skúseností, uvedomujúc si, každý po svojom, neistotu sveta i seba v ňom, používajúc rôzne výrazové prostriedky – uhol, farbu, hlinu, kameň, kov, plast či slovo. Spoločným menovateľom je úcta, s ktorou pristupujú k plátnu, sochárskemu stojanu či textu. Vstupujem do sveta krajín reálnych i svetelne snových Quirina sr., výtvarníka, profesiou chemického inžiniera, otca, po ktorom nasleduje generácia umelcov – synov, rozvíjajú-cich jeho odkaz. Akademicky stvárnené postavy sa menia v žiarivo dynamické krepčiace bytosti s grimasou pokrivených tvárí v tvorbe akademického sochára a maliara Petra. Meditujem nad poetickými farebnými i tvarovými premenami krajiny, i nás samotných, v obrazových cykloch Quirina jr., výtvarníka a básnika. Sledujem pokračovanie a rozvíjanie zdedeného umeleckého talentu v tvorbe Elišky, sochárky a maliarky, dcéry Petra a vnučky Quirina sr.

Stretnutie s prvou generáciou: **Quirin Jedlička sr.**

Umenie ako poriadok, oporný bod a kontinuita zmien. Výtvarný postoj Quirina sr. (*1928 – †2012) vyrastá z presvedčenia, že svet je možné pozorovať, štruktúrovať a následne výtvarne stvárniť. Už od detstva bola pre neho tvorba osobným vyjadrením a sebatvrdením v priestore a čase. Vydával sa cestou expresie a experimentu, prepájajúc figúru a abstrakciu, využívajúc techniky akvarelu, suchého pastelu, olejomalby a grafiky (drevozrezu).

Stretnutie s druhou generáciou: **bratia Petr a Quirin jr.**

V generácii synov – dvojčiat Petra a Quirina jr. (*1953), sa jednotný pohľad na svet rozpadá na odlišné, ale navzájom sa dopĺňajúce polarity. Petrov úspešný a pokojný život vyvažujú neveselé, deformované hlavy a figúry, kričiacie existenciálnou úzkosťou. Quirinov neľahký a neveselý život s handicapom vyvažujú obrazy plné pozitívnej energie a radostnej farebnosti.

Petr Jedlička

Pre Petra je zásadnou témou človek a jeho miesto tu a teraz, ako aj dlhodobé a systematické skúmanie ľudskej figúry: nie ako estetického ideálu krásy, ale ako existenciálnej otázky prežívania – *kto som? Odkiaľ prichádzam? A kam idem?* Precízna remeselná zručnosť kresliarska i sochárska, podložená dôkladnou študijnou prácou a rokmi praktických skúseností, umožňuje balans figúry na hrane akademickej reality a expresívnej grotesky. Nadsádzka, deformácia, disproporcía nie sú samoučelným experimentom, ale premysleným zámerom, výrazovým prostriedkom k dialógu so svetom, ktorý sa javí ako absurdný. Láskovosť a harmónia tu nemajú miesto. Zobrazená figúra nie je portrétom, ale esenciou anonymných emócií a charakteru, metaforou prežitého stavu. Významným prostriedkom umeleckého zámeru je expresívne gesto. Maliarske razantné až agresívne ťahy, pastózne nánosy, kontrast minimalistickej línie, sa splietajú do čiar znejasňujúcich motív, farby sa rozstrekujú a stekajú k okrajom obrazového rámu ako stopy po zápase. Nahrubo modeluje sochy s dôrazom na hmotu a jej povrchovú štruktúru, ktorú vystavuje vonkajším deformujúcim tlakom. Maliarske a sochárske myslenie sa prelína – pre Petra sú rovnocenné

pre vyjadrenie tej istej témy. Motívy hláv, sochárskych torz a fragmentov, zbavených individualistických znakov, predstavujú archetypálny obraz človeka a posúvajú vnímanie maliarskeho či sochárskeho diela do všeobecnej roviny ľudskej skúsenosti. Petr kriticky a expresívne odhaľuje ľudské slabosti, poukazuje na stereotypy správania, strháva spoločenské masky, ponúka divákovi zámerne nelichotivú, ale hlboko emocionálnu humanistickú výpoveď.

Quirin Jedlička jr.

Quirin je presvedčivý svojou tichou, koncentrovanou odpoveďou na bratov expresívny výkrik. Vonkajší svet je pohlcujúci, preťažený hlukom. Quirinov svet je centrický, stáva sa vnútorným priestorom pre ticho, abstrakciu, meditáciu farbou i slovom. Sústreďuje sa na všedný detail, prchavý okamih, miniatúrnú udalosť. V maľbe im dodáva jedinečný, neopakovateľný význam, rovnako ako vo svojej poézii. Obraz i poézia je Quirinovým mentálnym priestorom, zamrznutým stavom, no zároveň naplno prežívaným okamihom pohľadu na svet. Jeho maliarska cesta, naplnená žiarivými farbami, dáva vyniknúť aj prázdny plochám vo formáte obrazu. Mlčiace ticho a pár ťahov, či slov majú silu posolstva.

Stretnutie s treťou generáciou: **Eliška Jedličková**

Eliška (*1998) dostala do vienka pestrú ponuku rodinných umeleckých štýlov a jej umelecké vyjadrenie sa formuje v roztekanej súčasnosti, keď sa hranice umeleckých postupov uvoľňujú, identita sa premieňa a stabilita sveta je len zdanie. V jej tvorbe sa striedajú sochárske a maliarske prístupy. Nosnou témou ostáva figúra na plátne aj v priestore, hoci zatiaľ bez zásadného existenciálneho dôrazu. Eliškino formujúce sa dielo je súborom prijatých aj vymedzujúcich sa skúseností a javí sa ako otvorená príležitosť, aktívna syntéza predchádzajúcich generácií.

Tri generácie Jedličkovcov

Tri generácie rodiny Jedličkovcov – štyri tvorivé osobnosti tvoria živý, vnútornými väzbami prepojený celok. Umelecká rodina je príkladom toho, že odovzdávanie tvorivého dedičstva spočíva v schopnosti klásť si stále nové otázky.

Mgr. Petr Benda, kurátor výstavy

**profily
profiles**

Kurátori: Mgr. Petr Benda (CZ), Mgr. Lucia Benická – GUS
Produkcia: Mgr. Mária Šablová, Mgr. Lucia Benická – GUS
Grafika: Mgr. art. Ivana Babejová, ArtD. – GUS
Preklady: Bc. Gavin Cowper
Produkcia: Galéria umelcov Spiša – kultúrne zariadenie košického samosprávneho kraja v spolupráci s autormi